

**Комитет за координацију надзора финансијског
сектора Републике Српске**

**ИЗВЈЕШТАЈ КОМИТЕТА ЗА КООРДИНАЦИЈУ НАДЗОРА
ФИНАНСИЈСКОГ СЕКТОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
за 2013. годину**

*Бања Лука,
јуни 2014. године*

САДРЖАЈ

Ријеч предједавајућег.....	3
1. О Комитету	4
1.1. Оснивање и циљеви функционисања Комитета.....	4
1.2. Комисија за сарадњу надзорних органа финансијског сектора.....	5
1.3. Законска регулатива.....	6
2. Извјештај о раду Комитета.....	7
2.1. Активности које се односе на оперативно функционисање Комитета.....	7
2.2. Активности које се односе на унапређење сектора.....	7
2.2.1. Одржавање стабилности финансијског система.....	7
2.2.2. Сарадња у обављању надзора.....	10
2.2.3. Промоција и едукација.....	10
2.2.4. Институција омбудсмана.....	11
2.2.4.1. Омбудсман у осигурању.....	11
2.2.4.2. Омбудсман у банкарству.....	12
3. Стање финансијског сектора у 2013. години.....	14
3.1. Банкарски сектор.....	14
3.1.1. Основни показатељи.....	14
3.1.2. Биланс успјеха банкарског сектора.....	15
3.1.3. Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе банака... ..	17
3.2. Микрокредитне организације	17
3.2.1. Основни показатељи.....	18
3.2.2. Биланс успјеха МКО.....	19
3.2.3. Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе МКО.....	19
3.3. Даваоци лизинга.....	20
3.3.1. Основни показатељи.....	21
3.4. Сектор осигурања.....	21
3.4.1. Основни показатељи.....	22
3.4.2. Биланс успјеха сектора осигурања.....	23
3.4.3. Преглед осталих учесника на тржишту осигурања.....	25
3.5. Тржиште капитала.....	26
3.5.1. Основни показатељи.....	26
3.5.2. Тржишни учесници и листиране хартије.....	28
3.5.3. Инвестициони фондови.....	29
3.6. Per capita показатељи.....	31
4. Приједлог мјера и активности за 2014. годину.....	32

Ријеч председавајућег

Извјештај Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске за 2013. годину припремљен је у складу са чланом 21. Закона о Комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 49/09), а садржи извјештај о раду, скраћени приказ стања цјелокупног финансијског сектора, са приједлогом мјера и активности за даљи развој и напредак финансијског сектора Републике Српске.

Поремећаји у функционисању реалног и јавног сектора, пораст системског ризика, недовољне инвестиционе активности и друга кретања су негативно утицали на кретања у финансијском сектору Републике Српске у 2013. години.

У оквиру финансијског сектора Републике Српске, посматрано кроз учешће активе, банкарски сектор је доминантан. У овом извјештајном периоду, настављен је бржи раст депозита у односу на кредитне пласмане, општи пад каматних стопа, те раст премије осигурања. Што се тиче тржишта хартија од вриједности у 2013. години дошло је до значајног релативног повећања редовног промета обвезницама, као и јавне понуде трезорских записа што је значајно утицало на остварени укупан промет на Бањалучкој берзи у 2013. години.

Основни подаци о финансијском сектору налазе се у посебном дијелу овог извјештаја, а детаљнији показатељи и анализе су предмет годишњих извјештаја надлежних надзорних органа.

Комитет ће у наредном периоду наставити са активностима на заштити и едукацији садашњих и будућих корисника финансијских услуга, јачању мјера надзора и раног откривања ризика на финансијском тржишту. Исто тако ће наставити са започетом сарадњом са високошколским установама у циљу финансијске едукације младих/студената.

Циљ Комитета је да у 2014. години настави и унапређује сарадњу у обављању надзора, као и развоју регулаторног оквира заснованог на директивама Европске уније и опште прихваћеним принципима супервизије.

Мира Поткоњак

председавајући Комитета
за 2013. годину

---

1. О Комитету

1.1. Оснивање и циљеви функционисања Комитета

Комитет за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске (у даљем тексту: Комитет) основан је Законом о Комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 49/09, у даљем тексту: Закон). Законом је, поред оснивања Комитета, регулисан начин међусобне сарадње и координације Комисије за хартије од вриједности Републике Српске, Агенције за банкарство Републике Српске и Агенције за осигурање Републике Српске (у даљем тексту: надзорни органи).

Чланови Комитета су: министар финансија Републике Српске, предсједник Комисије за хартије од вриједности Републике Српске, директор Агенције за банкарство Републике Српске и директор Агенције за осигурање Републике Српске.

Циљ оснивања Комитета је одржавање стабилности и ефикасности финансијског сектора у цјелини, као и појединачних сегмената, те обезбјеђење заштите права корисника финансијских услуга. Овај циљ се треба постићи, поред осталог, успостављањем различитих облика координиране сарадње надзорних органа, као основе за свеобухватан и синхронизован надзор различитих активности, које финансијске институције обављају на тржишту. Континуирана и ефикасна сарадња надзорних органа, те конвергентност принципа и праксе супервизије, механизми су путем којих супервизија прати развој тржишта, те на флексибилан и проактиван начин, одговара новим и сложенијим захтјевима. Овакав приступ супервизији финансијског сектора у складу је са директивама Европске уније и савременом међународном праксом.¹

Према Закону, у најширем смислу, надлежност Комитета обухвата сарадњу надзорних органа, која се одвија кроз:

- а) креирање и спровођење јединствене стратегије и смјерница из области регулисања и надзора финансијског сектора,
- б) иницирање усаглашавања прописа са захтјевима тржишта, међународним стандардима и прописима Европске уније,
- в) планирање заједничких активности и праћење реализације закључених споразума,
- г) идентификовање потенцијалних проблема и уочавање кризних ситуација ради избјегавања негативних посљедица,
- д) заузимање ставова и предлагање мјера ради јачања и унапређивања надзора финансијског сектора,
- ђ) обезбјеђење приступа информацијама и размјену података потребних у поступку спровођења надзора финансијских организација,
- е) размјену података у поступку издавања дозвола,
- ж) размјену података о чињеницама и догађајима који се односе на повезана лица, која могу имати утицаја на ситуацију или радњу која је предмет контроле другог надзорног органа,
- з) обезбјеђење података потребних за рјешавање појединачних питања и доношење одлука,
- и) организовање заједничких контрола,
- ј) обезбјеђење и размјену информација о неправилностима утврђеним од надзорног органа у вршењу контроле, ако су уочене неправилности важне за рад других надзорних органа,
- к) организовање и обезбјеђење заштите права корисника услуга финансијског сектора и

---

¹The High Level Group on Financial Supervision in EU Report, chaired by Jacques Delarosiere, Brussels, 2009.

л) друге заједничке активности које доприносе јачој координацији и спровођењу надзора финансијског сектора.

У складу са одредбама члана 21. Закона, Комитет подноси годишњи извјештај Народној скупштини Републике Српске, посредством Владе Републике Српске.

Чланови Комитета у 2013. години, по функцији, били су:

1. Мира Поткоњак, предсједавајући (Комисија за хартије од вриједности Републике Српске);
2. Славица Ињац, члан (Агенција за банкарство Републике Српске);
3. Божана Шљивар, члан (Агенција за осигурање Републике Српске) и
4. др Зоран Тегелтија, члан (Министарство финансија Републике Српске).

1.2. Комисија за сарадњу надзорних органа финансијског сектора

У складу са одредбама члана 12. Закона, Комитет формира Комисију за сарадњу надзорних органа финансијског сектора (у даљем тексту: Комисија за сарадњу) ради спровођења споразума и реализације задатака Комитета.

У складу са Законом и општим актима Комитета, задаци Комисије за сарадњу су да:

- а) предлаже јединствену стратегију и смјернице развоја надзора финансијског сектора и међусобног дјеловања надзорних органа,
- б) припрема и предлаже годишњи план заједничке сарадње надзорних органа,
- в) прати реализацију закључених споразума о међусобној сарадњи надзорних органа,
- г) разматра и анализира потребу усаглашавање прописа са захтјевима тржишта, међународним стандардима и прописима Европске уније,
- д) заузима ставове и предлаже мјере ради јачања и унапређивања надзора финансијског сектора,
- ђ) прати спровођење заједничких контрола надзорних органа,
- е) предлаже одлуке о начину организовања и спровођења заштите права корисника финансијских услуга,
- ж) предлаже акте потребне за функционисање рада Комитета,
- з) припрема извјештаје о предузетим активностима и годишњи извјештај о раду и
- и) разматра друга заједничка питања која се односе на послове и задатке надзорних органа.

Чланови Комисије за сарадњу у 2013. години били су:

1. Сара Савановић, координатор (Комисија за хартије од вриједности Републике Српске);
2. Жељка Ракоција, члан (Агенција за банкарство Републике Српске);
3. мр Тамара Пејић-Петковић, члан (Агенција за осигурање Републике Српске) и
4. мр Сњежана Рудић, члан (Министарство финансија Републике Српске).

Чланови Комитета и Комисије за сарадњу за обављање послова у оквиру ових тијела не примају накнаде.

1.3. Законска регулатива

Законодавни оквир, којим је уређен рад Комитета, чине:

- Закон о Комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 49/09),
- Споразуму о сарадњи надзорних органа финансијског сектора у РС,
- Пословник о раду Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске и
- Пословник о раду Комисије за сарадњу надзорних органа финансијског сектора.

Надзорни органи имају посебан законодавни оквир којим се уређује функционисање појединих сегмената финансијског сектора и то:

- Закон о тржишту хартија од вриједности („Службени гласник Републике Српске“, бр. 92/06, 34/09, 30/12, 59/13 и 108/13),
- Закон о преузимању акционарских друштава („Службени гласник Републике Српске“, бр. 65/08, 92/09 и 59/13),
- Закон о инвестиционим фондовима („Службени гласник Републике Српске“, бр.92/06) и
- Закон о привредним друштвима („Службени гласник Републике Српске“, бр. 127/08, 58/09, 100/11 и 67/13),

као и 40 подзаконски акт, које је усвојила Комисија за хартије од вриједности РС;

- Закон о банкама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 44/03, 74/04, 116/11, 5/12 и 59/13),
- Закон о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 59/13),
- Закон о осигурању депозита у банкама Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 20/02, 18/05, 100/08, 75/09 и 58/13),
- Закон о спречавању прања новца („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 53/09),
- Закон о лизингу („Службени гласник Републике Српске“, бр. 70/07 и 116/11),
- Закон о микрокредитним организацијама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 64/06 и 116/11) и
- Закон о штедно-кредитним организацијама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 93/06),

као и 110 подзаконских аката, које је усвојила Агенција за банкарство РС;

- Закон о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, бр. 17/05, 1/06, 64/06 и 74/10);
- Закон о посредовању у осигурању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 17/05, 64/06 и 106/09),
- Закон о осигурању од одговорности за моторна возила и осталим обавезним осигурањима од одговорности- Пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, бр.102/09) и
- Закон о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Службени гласник Републике Српске“, бр.13/09),

као и 67 подзаконских аката, које је усвојила Агенција за осигурање РС.

---

2. Извјештај о раду Комитета

Комитет је у 2013. години у циљу испуњавања својих надлежности одржао четири сједнице, а Комисија за сарадњу је такође одржала четири сједнице .

2.1. Активности које се односе на оперативно функционисање Комитета

У 2013. години донесене су слиједеће одлуке:

- изабран је предједавајући Комитета за 2013. годину, г-ђа Мира Поткоњак, из Комисије за хартије од вриједности Републике Српске;
- изабран је координатор Комисије за сарадњу, г-ђа Сара Савановић из Комисије за хартије од вриједности Републике Српске;
- усвојен је Извјештај о раду Комитета за 2012. годину;
- усвојена је Информација о стању у финансијском сектору за 2012. годину;
- усвојен је план активности за 2013. годину,

У 2013. години Комисија за сарадњу се посебно бавила анализом предузетих активности надзорних органа по закљученом Споразуму о сарадњи, а разматране су и различите могућности за побољшање сарадње између чланова Комитета.

2.2. Активности које се односе на унапређење сектора

Основни циљеви због којих је основан Комитет, реализују се кроз различите области сарадње, односно активности које се односе на унапређење сектора, а могу се подијелити на:

- очување стабилног финансијског система,
- сарадања у надзору и
- промоција и едукација.

2.2.1. Одржавање стабилности финансијског система

Комитет је на свим одржаним сједницама анализирао стање и стабилност финансијског сектора Републике Српске, кроз различите извјештаје и информације.

Према Споразуму о сарадњи надзорних органа финансијског сектора у РС, очување стабилног финансијског система врши се и континуираним усаглашавањем прописа. Регулаторне активности у извјештајном периоду односе се на иницирање и разматрање законске и подзаконске регулативе, и то:

- **Закон о Агенцији за банкарство Републике Српске²**

У изради Закона учествовали су представници Министарства финансија Републике Српске и Агенције за банкарство Републике Српске, те консултанци кроз пројекат пружања техничке помоћи финансијском сектору у БиХ „Партнерство за унапређење економских реформи“ (енгл.

---

² „Службени гласник Републике Српске“, број 59/13;

Partnership for Advancing Reforms in Economy– PARE), а под покровитељством USAID-а. Измјена регулаторног оквира и регулисање пословне тајне у складу са директивама Европске уније истакнута је и у препорукама Међународног монетарног фонда по IV стендбај аранжману, те као обавеза садржана у Писму намјере. Регулисање начина приступања, коришћења, чувања и заштите тајних података услов је за даље унапређивање сарадње са банкарским супервизорима других земаља, а посебно са супервизорима у којима је сједиште банака „мајки“ из групације банака које послују у Републици Српској, као и потписивања меморандума о разумијевању са супервизорима. Потписивање ових меморандума предуслов је за учешће Агенције за банкарство Републике Српске на колегијумима супервизора које организују банкарски регулатори земаља чланица Европске уније (Аустрија, Италија, Словенија).

▪ **Закон о измјенама и допунама Закона о банкама Републике Српске³**

Законом се уређују поступци привремене управе и ликвидације, а све у циљу прецизнијег утврђивања надлежности привремених и ликвидационих управника, као и надлежности Агенције за банкарство РС у овим поступцима. Законом је временски ограничено трајање поступка привремене управе најдуже до годину дана, у којем року је могуће оцијенити вјероватноћу опоравка банке и њеног функционисања у уобичајеном режиму пословања.

Поред наведеног, законом су уређени услови које привремени, односно ликвидациони управник мора испунити у погледу професионалног искуства и образовања, као једног од битних предуслова успјешног спровођења привремене управе и ликвидације. Допуњене су и одредбе закона које уређују дјелокруг управе банке, а све у циљу несметаног и ефикасног вршења контроле бонитета и законитог пословања банке и функција управљања ризицима везана за сједиште, тј. стварно мјесто пословања банке, у складу са одредбама Закона о привредним друштвима, као и Директивом 2006/48/ЕС од јуна 2006. године Европске уније.

Измјена регулаторног оквира и регулисање привремене управе у складу са директивама Европске уније и најбољом супервизорском праксом истакнута је и у препорукама Међународног монетарног фонда по IV стендбај аранжману, те као једна од обавеза садржана у Писму намјере.

▪ **Закон о измјени и допуни Закона о тржишту хартија од вриједности⁴**

Уважавајући став Уставног суда Републике Српске изражен у Одлуци⁵, сачињен је приједлог новог члана 260а, којим се регулише правна заштита лица запослених у Комисији за хартије од вриједности Републике Српске, а којим је прецизирано слједеће:

1) лица која обављају дужности у примјени прописа којима се уређује област тржишта хартија од вриједности су чланови Комисије и друга овлашћена лица у Комисији и

2) доказивање одговорности за штету која настане приликом обављања дужности врши се у поступку пред надлежним органом.

Како су независан и несметан рад Комисије битне претпоставке ефикасног функционисања тржишта хартија од вриједности, било је потребно, у том смислу, обезбиједити континуитет правне заштите и питање квалификованог имунитета и одговорности за штету чланова Комисије

---

³ „Службени гласник Републике Српске“, број 59/13;

⁴ „Службени гласник Републике Српске“, број 108/13;

⁵ Одлуком број: У-42/12 од 29.05.2013. године („Службени гласник Републике Српске“, број 86/13) утврђено је да члан 70. Закона о измјенама и допунама Закона о тржишту хартија од вриједности („Службени гласник Републике Српске“, број 30/12) у дијелу који се односи на став 2. измијењеног члана 260. Закона, није у сагласности са Уставом Републике Српске;

и овлашћених лица у Комисији, а чиме би се умањиле евентуалне штетне посљедице по рад овог органа;

▪ **Закон о измјенама и допунама Закона о инвестиционим фондовима**

Комитет је информисан о активностима у вези са израдом Закона:

- 1) у јуну 2013. године, Народна скупштина РС усвојила је Нацрт закона и Закључак о упућивању истог на јавну расправу, у трајању од 90 дана⁶,
- 2) у септембру 2013. године, у сарадњи са Привредном комором РС, спроведена је јавна расправа: Бијељина, Пале, Бања Лука и Требиње, у којој је изнесен значајан број квалитетних сугестија које доприносе стварању бољих предуслова за ефикасно преобликовања фондова и спровођење осталих одредби закона,
- 3) у октобру 2013. године сачињен је Приједлог закона и припремљен за процедуру усвајања;

Најзначајнији разлози за измјене и допуне Закона су:

- 1) заштита интереса акционара инвестиционих фондова;
- 2) постепена трансформација затворених инвестиционих фондова у отворене;
- 3) отклањање недостатака у досадашњој пракси пословања инвестиционих фондова;
- 4) даље усаглашавање са Директивом Европског парламента и Савјета 2009/65/ЕЗ од 13. јула 2009. г. о усклађивању закона и других прописа који се односе на друштва за заједничка улагања у преносиве хартије од вриједности (UCITS);
- 5) усаглашавање са одредбама Закона о привредним друштвима;

▪ **Закон о измјенама и допунама Закона о преузимању акционарских друштава⁷**

Измјенама и допунама Закона извршено је:

- 1) даље усаглашавање са Директивом Европског парламента и Савјета 2004/25/ЕЗ од 21. априла 2004. о понудама за преузимање;
- 2) усаглашавање са одредбама Закона о привредним друштвима:
  - утврђивање контролног утицаја преко власничког капитала, а тиме и подизање процента акција с правом гласа, након чијега стицања настаје обавеза преузимања;
  - брисање одредаба које се односе на принудну куповину и принудну продају акција;
- 3) прецизирање случајева у којима стичалац није обавезан да објави понуду за преузимање;
- 4) редеофинисање одредаба које уређују цијену у понуди за преузимање;
- 5) прецизније дефинисање одредаба које уређују заједничко дјеловање;

▪ **Закон о обавезним осигурањима у саобраћају**

Поступајући по Закључку Владе Републике Српске од 13.02.2013. године, Министар финансија именован је Радну групу са задатаком да утврди одговарајући модел постепене дерегулације и либерализације цијена осигурања од аутоодговорности, који је прихватљив и прилагођен постојећем стању и развоју тржишта осигурања Републике Српске, те да изради текст Закона о обавезном осигурању у саобраћају. Либерализација премијског система представља захтјев Европске уније, тј. обавезу преузету Споразумом о придруживању и на домаћем тржишту

---

⁶ 28. сједница, одржана 27.06.2013. године;

⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број 59/13;

вршиће се уз уважавање испуњености неопходних предуслова за ефикасну либерализацију (финансијске и технолошке спремности друштава за осигурање, спремности Агенције за осигурање РС за нови модел надзора и др). Преднацрт закона (радни материјал) објављен је на интернет страници Владе Републике Српске, а у међувремену је прибављено и једно стручно мишљење везано за предложена рјешења.

2.2.2. Сарадња у обављању надзора

На сједницама Комитета размјењиване су информације из области надзора од заједничког значаја. Поред тога:

- На захтјев Комисије за хартије од вриједности, Агенција за осигурање је достављала податке о броју, врсти и предмету извршених контрола у друштвима, заједно са изреченим мјерама из надзора, а ради утврђивања да ли се ради о информацијама које су емитенти обавезни да објављују,
- Агенција за осигурање упутила је допис Комисији за хартије од вриједности са молбом за давање мишљења на питање статус органа друштава за осигурање које се јавља у досадашњој пракси Агенције за осигурање у Републици Српској;
- Приликом провођења надзора над појединим друштвима за осигурање, Агенција за осигурање, доставила је Агенцији за банкарство информације које упућују на сумњу у непоштовање прописа из области платног промета,
- Приликом провођења надзора над друштвима за осигурање, Агенција за осигурање доставила је Пореској управи више различитих информација, које упућују на непоштивање пореских прописа.

2.2.3. Промоција и едукација

Комитет је донио Одлуку о сарадњи са високошколским установама у циљу финансијске едукације младих/студената у Републици Српској⁸. Овај вид сарадње се и у 2013. години одвијао кроз сљедеће активности:

- заједничких предавања, односно презентација из области финансија и надзора у финансијском сектору студентима високошколских установа,
- објављивању заједничког конкурса за награђивања најбољих дипломских или стручних радова студената из области финансија и
- организовања тзв. „дана отворених врата“ за посјету студената надзорним органима и другим институцијама финансијског тржишта.

У новембру и децембру 2013. године, представници Комисије за хартије од вриједности РС, одржали су два предавања на тему тржишта капитала Републике Српске и надзора на њему, и то за студенте Економског и Правног факултета- Универзитет Пале, те за студенте Паневропског универзитета Апеирон. Предложено је да се други циклус предавања из области банкарства и осигурања одржи у 2014. години.

Циљ оваквог вида едукације младих је промовисање финансијског тржишта и надзорних органа. Програм едукације младих/студената у Републици Српској представља само један сегмент подизања финансијске писмености становништва. У наредном периоду потребно је приступити активностима израде свеобухватног програма финансијске едукације становништва и идентификовати носиоце активности.

---

⁸ Одлука донесена 28.12.2012. године;

2.2.4. Институција омбудсмана

2.2.4.1. Омбудсман у осигурању

У оквиру Агенције РС основана је 2008. године Канцеларија Омбудсмана у осигурању, са циљем заштите права и интереса осигураника, корисника осигурања и трећих оштећених лица. Ово је био први облик институционалне заштите потрошача у цијелом финансијском систему Босне и Херцеговине.

У циљу боље заштите потрошача услуга осигурања, Агенција РС донијела је Правилник о заштити потрошача услуга осигурања и Омбудсману у осигурању⁹. Правилником је регулисана организација и поступак заштите потрошача услуга осигурања, односно поступање Агенције РС након пријема приговора, притужби, жалби и других поднесака потрошача, именовање, дјелокруг рада и друга питања у вези Омбудсмана у осигурању, као и обавезе давалаца услуга осигурања у односу на приговоре/притужбе/жалбе у вези са рјешавањем захтјева из уговора о осигурању.

У 2013. години Канцеларија омбудсмана у осигурању за примила је 76 приговора, који су се претежно односили на накнаду штете по основу осигурања од одговорности за моторна возила (54).

Табела 1. - Структура приговора по врстама осигурања

Р. бр.	ВРСТА ОСИГУРАЊА	БРОЈ ПРИГОВОРА	УДИО (%)
1.	Осигурање од одговорности за моторна возила	54	71,05
2.	Осигурање возила- каско	5	6,57
3.	Осигурање од посљедица несрећног случаја/незгоде	15	19,74
4.	Осигурање од пожара и др. природних сила	2	2,64
УКУПНО:		76	100

Навећи број за примљених приговора, укупно 41, ријешен је у првој, раној фази поступка. Донесено је 9 препорука са приједлозима за вансудско рјешавање спора, одржано је 8 посредовања/медијација, а 3 предмета су прослијеђена Агенцији РС ради провођења надзора. У 15 предмета Канцеларија омбудсмана није била надлежна за рјешавање спора. У истом периоду за примљено је 10 притужби у писаном облику и 98 усмених притужби, а које су се претежно односиле на накнаду штете по основу осигурања од одговорности за моторна возила.

Поред тога, Канцеларија Омбудсмана у осигурању и стручне службе Агенције РС припремиле су и објавиле два информатора у 2013. години, и то:

- „Шта треба знати о осигурању“, да се грађани информишу о осигурању, због чега је осигурање потребно, да се упознају са врстама осигурања, појмовима из уговора о осигурању и какво значење има, као и са начином закључења уговора о осигурању;
- „Животно осигурање“, појашњава основне појмове уговора о осигурању живора и значај ове врсте осигурања.

У децембру 2013. године, Омбудсман у осигурању је примљен у чланство International Network of Financial Services Ombudsman Schemes (Info Network).

⁹ “Службени гласник Републике Српске“, број 65/13;

2.2.4.2. Омбудсман у банкарству

У складу са Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске¹⁰, основни задаци Омбудсмана за банкарски систем Републике Српске су:

- пружање информација о правима и обавезама корисника и давалаца финансијских услуга,
- разматрање приговора корисника финансијских услуга и давање одговора, препорука и мишљења, те предлагање мјера за рјешавање приговора,
- праћење и предлагање активности за унапређење односа између корисника финансијских услуга и финансијских организација банкарског система Републике Српске,
- испитивање активности на финансијском тржишту ради заштите права корисника финансијских услуга,
- посредовање у мирном рјешавању спорних односа између корисника финансијских услуга и финансијских организација банкарског система Републике Српске,
- давање смјерница или препорука у вези са посебним стандардним условима или активностима за примјену добрих пословних обичаја у пословању финансијских организација банкарског система Републике Српске,
- предлагање Управном одбору Агенције за банкарство Републике Српске доношења аката у области заштите права корисника финансијских услуга,
- сарадња са другим надлежним органима и обављање других радњи и послова из области заштите права корисника финансијских услуга.

У извјештајном периоду Омбудсман је запримио 164 приговора, односно обавјештења у вези са поступањем и радом финансијских организација. Од 166 завршена поступка по приговорима, у посматраном периоду:

- 52 основана приговора корисника је позитивно ријешено за кориснике,
- 12 основаних приговора- финансијска организација није прихватила приједлог корисника за посредовање у мирном рјешавању спорног односа,
- 13 приговора- подносилац одустао од приговора,
- 35 приговора је неосновано,
- 52 приговора- дати су образложени одговори корисницима, од којег броја је 19 приговора прослијеђено другој надлежној институцији, јер је даље поступање у надлежности Агенције за банкарство Федерације БиХ,
- 2 основана приговора- у поступку посредовања није постигнута нагодба корисника и даваоца финансијских услуга.

Табела 2. - број питања по даваоцима финансијских услуга

Р. бр.	ДАВАОЦИ ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА	БРОЈ ПИТАЊА	УДИО (%)
1.	Банке	151	91
2.	Микрокредитне организације	13	8
3.	Даваоци лизинга	-	-
4.	Штедно-кредитне организације	-	-
5.	Остало	2	1
УКУПНО:		166	100

¹⁰ "Службени гласник Републике Српске", број 59/13;

Табела 3. - број питања по врстама финансијских услуга

Р. бр.	ВРСТА ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА	БРОЈ ПИТАЊА	УДИО (%)
1.	Кредити	116	70
2.	Депозитни послови	2	1
3.	Платни промет	19	11
4.	Електронски инструменти плаћања	11	7
5.	Остало	18	11
УКУПНО:		166	100

Највећи број приговора корисника финансијских услуга односио се на кредитне послове, а најчешћи предмет приговора био је начин уговарања и промјене уговорене каматне стопе на кредите у отплати. Примјетно је смањење броја приговора на поступање давалаца финансијских услуга у депозитним пословима. Остали приговори и обавјештења односили су се на: издавање и коришћење налога за плаћање од стране корисника и правилност извршених преноса, послове међународног платног промета, коришћење електронских инструмената плаћања, принудно извршење потраживања, предузимање радњи у судском извршном поступку, као и питања мјеничног права.

Поред наведеног броја приговора, Омбудсман је примио и 156 захтјева, упита односно молби (путем редовне и електронске поште, телефонских позива и непосредног пријема странака) за давање образложења у вези са правима и обавезама корисника финансијских услуга и финансијским производима, те примјеном норми материјалног права изван области заштите корисника, на које су дати образложени одговори или мишљења.

3. Стање финансијског сектора у 2013. години

Финансијски сектор Републике Српске чине банке, микрокредитне организације, лизинг друштва, друштва за осигурање, добровољни пензијски фондови, инвестициони фондови и други учесници тржишта капитала.

Табела 4. - Структура активе финансијског сектора- упоредни преглед за 2012. и 2013. годину

Дијелови сектора финансијских услуга (финансијске институције)	31.12.2012.		31.12.2013.		Индекс 2013/2012
	Актива (у 000 КМ)	Удио (у %)	Актива (у 000 КМ)	Удио (у %)	
банке	6.235.439	88,1	6.618.600	88,5	106
инвестициони фондови	344.560	4,9	328.414	4,4	95
друштва за осигурање	294.833	4,2	320.716	4,3	109
микрокредитне организације	181.016	2,5	193.665	2,6	107
лизинг друштва	21.700	0,3	19.200	0,2	88
УКУПНО	7.077.548	100	7.480.595	100	106

Извор: Надлежни регулатори

У досадашњем периоду није основан нити један добровољни пензијски фонд у Републици Српској, иако постоји потребан законски оквир.

На финансијском тржишту Републике Српске и даље доминира банкарски сектор чије је учешће повећано за 0,4 процентна поена и износи 88,5% у активи финансијског сектора. Учешће друштава за осигурање повећано је за 0,1 процентни поен, као и учешће микрокредитних организација, док је учешће инвестиционих фондова на финансијском тржишту смањено за 0,5 процентних поена, а лизинг друштава за 0,1 процентни поен.

3.1. Банкарски сектор

Банкарски сектор Републике Српске обухвата 10 банака са већинским приватним капиталом, уз доминацију учешћа страног приватног капитала.

3.1.1. Основни показатељи

Билансни ниво банкарског сектора састоји се од билансне активе у износу од 6.618 милиона КМ са стопом раста од 6% и ванбилансне активе у износу од 890 милиона КМ са стопом пада од 3%.

У наредној табели даје се преглед основних показатеља из сектора банкарства.

Табела 5. – Основни показатељи из банкарског сектора РС- упоредни преглед за 2012. и 2013. год.

Р.Б.	Опис	31.12.2012.	31.12.2013.	Индекс
1.	Број банака	10	10	100,00
2.	Запослени	3.206	3.306	103,12
3.	Број организационих дијелова	367	387	105,45
4.	Билансна актива (у 000 КМ)	6.235.439	6.618.600	106,14
5.	Билансна актива/БДП ¹¹ (у %)	71,59%	76,18%	106,41
6.	Укупни капитал (у 000 КМ)	775.216	825.975	106,55
7.	Укупни депозити (у 000 КМ)	4.358.818	4.637.044	106,38
	- Депозити привреде	919.589	988.397	107,48
	- Депозити становништва	1.931.965	2.216.513	114,73
	- Депозити владиних институција	424.858	444.836	104,70
8.	Укупни депозити/БДП (у %)	50,04%	53,37%	106,65
9.	Укупни кредити банака из РС (у 000 КМ)	4.546.964	4.875.622	107,23
	- Кредити привреди	2.218.313	2.314.688	104,34
	- Кредити становништву	1.680.866	1.805.405	107,41
	- Кредити Влади и владиним институцијама	600.542	675.378	112,46
10.	Кредити становништву/БДП (у %)	19,30%	20,78%	107,67
11.	Укупна кредитна задуженост становништва (код банака РС и филијала из ФБиХ)	2.220.964	2.258.782	101,70
12.	НН индекс концентрације (актива)	1.560	1.498	96,03

(Извор: Агенција за банкарство РС)

У 2013. години депозити у структури пасиве учествују 70% и имају стопу раста од 6%. Депозити грађана су порасли за 15% а у структури укупних депозита повећали су своје учешће са 44% на 48%.

Кредити су забиљежили раст од 7% и у структури активе имају доминантно учешће од 67%.

Кредити и штедња грађана су различито расли у овој години. Штедња је брже расла од кредита, тако да је однос кредита грађана и штедње грађана мањи за 8 процентних поена.

Доспјела потраживања брже су расла код кредита датих приватним предузећима у односу на грађане, али је укупни раст доспјелих потраживања 20% у односу на 2012.год.

Неквалитетни кредити такође су порасли за 16,23% и овим промјенама мора се посветити посебна пажња.

3.1.2. Биланс успјеха банкарског сектора

На нивоу укупног банкарског сектора остварен је губитак у износу од 35,9 милиона КМ. Остварени резултат банкарског сектора дат је у наредној табели.

¹¹Процјена номиналног БДП у 2012. год. Износи 8.594 милиона КМ (Извор: Економска политика РС за 2014. год.). БДП у 2013. години износио је 8.688 милиона КМ(Извор: Економска политика РС за 2014.)

Табела 6. – Скраћени биланс успјеха на нивоу банкарског сектора РС упоредни преглед за 2012. и 2013. г.
(у 000 КМ)

ОПИС	2012.		2013.		Индекс
	Укупно	Учешће (у %)	Укупно	Учешће (у %)	
1	2	3	4	5	6
1. ПРИХОДИ ПО КАМАТАМА И СЛ. ПРИХОДИ					
а) Приходи од камата и слични приходи	347.560	74	345.664	71	99,45
б) Оперативни приходи	124.647	26	138.325	29	110,97
2. УКУПНИ ПРИХОДИ (1.а+1.б)	472.207	100	483.989	100	102,50
3. РАСХОДИ					
а) Расходи по каматама и слични расходи	127.183	28	134.900	26	106,07
б) Пословни и директни расходи	109.729	25	142.572	28	129,93
в) Оперативни расходи	211.510	48	236.324	46	111,73
4. УКУПНИ РАСХОДИ (3.а+3.б+3.в)	448.422	100	513.796	100	114,58
УКУПНИ ПРИХОДИ - РАСХОДИ (2-4)	23.785		-29.807		
ДОБИТ ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	57.292		50.593		88,31
ГУБИТАК	33.507		80.400		239,95
ПОРЕЗИ	8.224		2.344		28,50
Добит по основу повећања одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза	194		194		100,00
Губитак по основу повећања одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза	122		252		206,56
НЕТО-ДОБИТ /ГУБИТАК	15.633		-35.891		

(Извор: Агенција за банкарство РС)

На профитабилност банкарског сектора са крајем 2013. године значајан утицај је имао финансијски резултат двије банке, које су оствариле губитак у износу од 80 милиона КМ. Осам банака има добит од 44,1 милиона КМ, нето губитак је 35,9 милиона.

Коефицијенти профитабилности банкарског сектора (РОАА и РОАЕ) са крајем 2013.године показују значајно погоршање и негативног су предзнака.

3.1.3. Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе банака

Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе рачунају се на новоодобрене кредите, односно примљене депозите у извјештајном мјесецу. Ефективна каматна стопа је тржишна цијена банкарских производа, односно услуга. Просјечне пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе по кредитима за 2012. и 2013. годину дате су у наставку.

Табела 7. – Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе на кредите у Републици Српској - упоредни преглед за 2012. и 2013. годину

Р.Б.	О П И С	Просјечне пондерисане каматне стопе (у %)							
		I-XII 2012.				I-XII 2013.			
		Банке РС		Јед. банака из ФБиХ		Банке РС		Јед. банака из ФБиХ	
		НКС	ЕКС	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС
1.	Пондерисане каматне стопе на краткорочне кредите	7,25	8,64	6,07	6,62	6,85	7,64	5,42	5,91
1.1	Привреди	7,52	9,01	6,58	6,82	7,53	8,41	6,20	6,64
1.2	Становништву	9,74	13,22	10,33	15,73	9,09	13,00	9,85	17,14
2.	Пондерисане каматне стопе на дугорочне кредите	7,76	8,48	8,58	9,59	7,45	8,33	8,41	11,14
2.1	Привреди	7,53	7,66	5,80	5,81	6,97	7,20	6,29	6,36
2.2	Становништву	8,56	9,81	8,85	9,97	7,64	8,94	8,87	12,20
2.2.1	Стамбени кредити	6,21	6,83	7,28	7,81	5,84	6,59	6,77	7,56
3.	Укупно пондерисане каматне стопе	7,47	8,57	7,79	8,65	7,14	7,97	7,05	8,75

НКС-номинална каматна стопа; ЕКС-ефективна каматна стопа

(Извор: Агенција за банкарство РС)

Просјечне номиналне и ефективне каматне стопе на кредите банака из Републике Српске за 2013. годину имају тренд пада у односу на 2012.годину. С друге стране, стопе по ороченим депозитима имају такође благог раста.

3.2. Микрокредитне организације

До краја 2013. године у Републици Српској лиценцирано је 6 микрокредитних организација (у даљем тексту: МКО) и то 3 микрокредитна друштва – МКД, као профитне организације и 3 микрокредитне фондације – МКФ, као непрофитне организације. Агенција за банкарство дала је дозволу за рад за 11 организационих дијелова МКО, који послују у оквиру 8 МКФ, који имају сједиште у Федерацији БиХ.

3.2.1. Основни показатељи

Основни показатељи у вези са сектором МКО дати су у наредној табели.

Табела 8. – Основни показатељи МКО Републике Српске - упоредни преглед за 2012. и 2013. годину

Р.Б.	Опис	31.12.2012.	31.12.2013.	Индекс
1.	Број МКО	8	6	75,00
2.	Запослени	273	297	108,79
3.	Билансна актива (у 000 КМ)	176.384	190.571	108,04
4.	Билансна актива/БДП ¹² (у %)	2,08%	2,23%	107,21
5.	Основни капитал (у 000 КМ)	43.170	42.969	99,53
6.	Укупни кредити МКО из РС (у 000 КМ)	141,358	153.327	108,47
	- Кредити привреди	6,332	4.654	73,50
	- Кредити становништву	135,026	148.673	110,11
7.	Укупни кредити МКО из РС и филијала из ФБиХ пласирани становништву РС (у 000 КМ)	212,185	214.143	100,92

(Извор: Агенција за банкарство РС)

Укупни кредити МКО Републике Српске износе 153,3 милиона КМ и имају раст од 8% у односу на 31.12.2012. године. Према рочној структури кредита доминантно је учешће дугорочних кредита на које се односи 130 милиона КМ или 85%, а на краткорочне кредите (с доспјелим потраживањима) 23 милиона КМ или 15%. Доспјела потраживања се највећим дијелом односе на кредите физичким лицима.

Према гранској структури кредита физичким лицима, највеће је учешће кредита за пољопривреду и кредита за остале намјене.

Са 31.12.2013. године укупни кредити пословних јединица МКО са сједиштем у Федерацији БиХ, а које послују у Републици Српско, износе 123 милиона КМ, од чега су 120 милиона КМ или 98% кредити физичким лицима, а 2,6 милиона КМ или 2% кредити правним лицима.

¹²Процјена номиналног БДП у 2012. год. Износи 8.594 милиона КМ (Извор: Економска политика РС за 2014. год.). БДП у 2013. години износио је 8.688 милиона КМ (Извор: Економска политика РС за 2014.)

3.2.2. Биланс успјеха МКО

Остварени резултат сектора МКО дати су у наставку:

Табела 9. Скраћени биланс успјеха на нивоу МКО РС- упоредни преглед за 2012. и 2013. годину

(у 000 КМ)

О П И С	2012.				2013.				Индекс
	МКД	МКФ	Укупн о	Учешће (%)	МКД	МКФ	Укупно	Учешће (%)	
1	2	3	4=(2+3)	5	6	7	8=(6+7)	9	10=8/4
1. ПРИХОДИ ПО КАМАТАМА И СЛ.ПРИХОДИ									
а) Приходи од камата и слични приходи	25.430	295	25.725	98	25.510	149	25.659	96	99,74
б) Оперативни приходи	439	129	568	2	1.003	2	1.005	4	176,94
2. УКУПНИ ПРИХОДИ (1.а+1.б)	25.869	424	26.293	100	26.513	151	26.664	100	101,41
3. РАСХОДИ									
а) Расходи по каматама и слични расходи	7.502	75	7.577	33	6.751	8	6759	32	89,20
б) Оперативни расходи	13.003	406	13.409	58	14.323	139	14.462	68	107,85
в) Трошкови резервисања за кред. и др. губитке	1.867	370	2.237	9	34	30	64	9	2,86
4. УКУПНИ РАСХОДИ (3.а+3.б+3.в)	22.372	851	23.223	100	21.108	177	21.285	100	91,65
5. ВАНРЕДНИ ПРИХОДИ	1.880	104	1.984		398	6	404		20,36
6. ВАНРЕДНИ РАСХОДИ	33	0	33		335	0	335		1015,15
УКУПНИ ПРИХОДИ- РАСХОДИ (2+5-4-6)	5.344	-323	5.021		5.468	-20	5.448		108,50
ДОБИТ ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	5.344		5.344		5.468		5.468		102,32
ВИШАК/МАЊАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА		-323	- 323			-20	- 20		
ПОРЕЗИ	606		606		651		651		107,43
НЕТО ДОБИТ / ГУБИТАК	4.738	0	4.738		4.817	0	4.817		101,67
ВИШАК / МАЊАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА		-323	-323			-20	-20		
УКУПАН ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ	4.738	-323	4.415		4.817	-20	4.797		108,65

(Извор: Агенција за банкарство РС)

Са 31.12.2012. године позитиван финансијски резултат остварила су сва три МКД у укупном износу од 4,82 милиона КМ, а једна МКФ је пословало са губитком у износу од 0,02 милиона КМ, тако да је на нивоу укупних МКД остварена добит у износу од 4,80 милиона КМ. У истом периоду МКФ су оствариле мањак прихода над расходима у износу од 20 хиљаде КМ.

На нивоу микрокредитног сектора са 31.12.2013. године остварен је позитиван финансијски резултат у износу од 4,8 милиона КМ.

3.2.3. Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе МКО

Ефективна каматна стопа на микрокредите је тржишна цијена тих кредита. Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе рачунају се на новоодбрене кредите у извјештајном мјесецу.

Просјечне пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе МКО Републике Српске и пословних јединица МКО из Федерације БиХ дате су у наредном табеларном прегледу:

Табела 10. – Пондерисане номиналне и ефективне каматне стопе МКО у Републици Српској –
упоредни преглед за 2012. и 2013. годину

Р.Б.	О П И С	Просјечне пондерисане каматне стопе (у %)							
		I-XII 2012.				I-XII 2013.			
		МКО РС		Јединице МКО ФБиХ		МКО РС		Јединице МКО ФБиХ	
		НКС	ЕКС	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС	НКС	ЕКС
1.	Пондерис.каматне стопе на кратк. кредите	18,50	23,48	27,02	34,92	19,34	24,22	22,51	29,45
2.	Пондерис.каматне стопе на дугр. кредите	17,10	20,06	24,83	27,83	17,02	19,96	21,96	25,69
3.	Укупно пондерис.каматне стопе на кредите	17,50	21,05	25,22	29,10	17,77	21,33	22,08	26,50

НКС-номинална каматна стопа; ЕКС-ефективна каматна стопа

(Извор: Агенција за банкарство РС)

Из наведеног приказа произилази да су МКО Републике Српске у посматраном периоду повећале каматне стопе на кредите, које су и даље знатно веће од истих у банкарском сектору.

У истом периоду јединице МКО из Федерације БиХ, биљеже пад каматних стопа али и даље су константно веће у односу просјечне стопе МКО Републике Српске.

3.3. Даваоци лизинга

До 31.12.2013. године Агенција за банкарство је издала двије дозволе за обављање послова лизинга са сједиштем у Републици Српској. Дозволу за рад у Републици Српској има 4 пословних јединица, које су у саставу 4 друштава за послове лизинга са сједиштем у Федерацији БиХ

3.3.1. Основни показатељи

Основни показатељи сектора давалаца лизинга дати су у наредној табели:

Табела 11. – Основни показатељи за ДЛ Републике Српске - упоредни преглед за 2012. и 2013. годину

Р.Б.	Опис	31.12.2012.	31.12.2013.	Индекс
1.	Број давалаца лизинга	2	2	100,00
2.	Запослени	31	29	93,55
3.	Билансна актива (у 000 КМ)	21.653	19.200	88,67
4.	Билансна актива/БДП ¹³ (у %)	0,25%	0,22%	88,00
5.	Основни капитал (у 000 КМ)	4.845	5.862	120,99
6.	Укупни пласмани ДЛ из РС (у 000КМ)	18.863	16.888	89,53
	- Финансијски лизинг	18.862	16.887	89,53
	- Оперативни лизинг	1	1	100,00
	Укупни пласмани филијала ДЛ из ФБиХ (у 000КМ)	69.124	66.347	95,98
	- Финансијски лизинг	65.887	62.483	94,83
	- Оперативни лизинг	3.237	3.864	119,37
7.	Укупни пласмани ДЛ из РС и филијала из ФБиХ пласирани становништву РС (у 000 КМ)	10.206	9.097	89,13

(Извор: Агенција за банкарство РС)

Укупни билансни ниво ДЛ са сједиштем у Републици Српској са 31.12.2013. године је 19,2 милиона КМ, од чега се 97% односи на једно лизинг друштво. Укупни капитал ДЛ из РС износи 1.455 хиљада.КМ .

Са 31.12.2013. године сектор ДЛ Републике Српске остварио је негативан финансијски резултат у износу од 907 хиљада КМ (један ДЛ има губитак у износу од 929 хиљаде КМ, а друго добит од 20 хиљада КМ).

3.4. Сектор осигурања

На тржишту осигурања Републике Српске у 2013. години пословало је 12 друштава за осигурање и то 9 друштава које обављају искључиво послове неживотног осигурања и 3 композитна друштва (обављају послове и животног и неживотног осигурања).

Са стањем на дан 31.12.2013. године на подручју Републике Српске послује и 9 филијала друштва за осигурање из ФБиХ, а 7 друштва из Републике Српске послује путем филијале у ФБиХ.

¹³ Процјена номиналног БДП-а у 2013. год. је 8.688 милиона КМ (Извор: Економска политика Републике Српске за 2014. год.);

3.4.1 Основни показатељи

Основни показатељи за сектор осигурања Републике Српске могу се представити како сlijеди:

Табела 12 - Основни показатељи за сектор осигурања Републике Српске упоредни преглед за 2012. и 2013. годину¹⁴

Р.Б.	О п и с	2012.	2013.	Индекс
1.	Број друштава за осигурање	11	12	109,1
2.	Број запослених	1.194	1.172	98,2
3.	Пословна актива (у 000 КМ)	294.833	320.716	108,7
4.	Пословна актива/БДП (у %)	3,4%	3,7%	
5.	Капитал (у 000 КМ)	118.763	126.779	106,7
6.	Укупна премија	166.801	172.843	103,6
6.1.	Друштва из РС (премија у РС и ФБиХ) (у 000 КМ)	139.682	140.199	100,4
6.2.	Филијале из ФБиХ (у 000 КМ)	27.119	32.644	120,4
7.	ННI индекс концентрације	1.196	1.064	
8.	Премија остварена на територији РС ¹⁵ (у 000 КМ)	153.098	158.999	103,9
9.	Премија/БДП	1,8%	1,8%	
10.	Премија/број становника	107,1	112,0	104,6
11.	Премија животног осигурања/укупна премија	11,8%	14,6%	
12.	Укупно исплаћене штете и обавезе из осигурања (у 000 КМ)	48.068	52.823	109,9
12.1.	Друштва из РС (штете у РС и ФБиХ)	42.597	46.709	109,6
12.2.	Филијале из ФБиХ	5.471	6.114	111,8

Извор: Агенција за осигурање Републике Српске

У 2013. години Агенција је издала дозволу за рад новом друштву за осигурање. У друштвима за осигурање са сједиштем у РС, у посматраном периоду забиљежен је пад броја запослених од 2%. Билансна актива у 2013. години је већа у односу на претходну за 8,7%, док је капитал већи за 6,7%. На нивоу сектора обезбјеђено је испуњавање захтјева адекватности капитала.

Укупна премија коју су остварила друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијале друштава за осигурање из ФБиХ порасла је за 3,9%. Од 2006. године, од када се прати и објављује званична статистика, бруто обрачуната премија биљежи континуирани раст, при чему је већа динамика раста животног осигурања. У посматраном периоду нема значајнијих промјена у структури премије у смислу односа обавезног и необавезног осигурања.

¹⁴ Треба напоменути да подаци исказани у овом извјештају, који се односе на 2012. годину, разликују се од података за исту годину у Извјештају о раду Комитета за 2012. годину, због извршених ретроспективних корекција финансијских извјештаја наложених од стране овлашћених ревизора, а у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке.

¹⁵ Приликом обрачуна показатеља 8,9,10. и 11 узета је у обзир премија остварена на територији РС, а она укључује: премију друштава за осигурање из РС – премија друштава за осигурање из РС остварена у ФБиХ + премија филијала из ФБиХ остварена у РС.

У посматраном периоду више је исплаћено штета и обавеза из осигурања у односу на претходни период за 9,9%.

3.4.2. Биланс успјеха сектора осигурања

Резултати пословања сектора осигурања дати су у наредној табели.

Табела 13. Биланс успјеха – за сва друштва за осигурање из РС (у 000 КМ)

П О З И Ц И Ј А	31.12.2012.		31.12.2013.		Индекс 2013/12
	износ	удио	износ	удио	
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Пословни приходи (1+2+3+4+5+6)	145.095	88,4%	157.959	89,6%	108,9
1. Приходи од премије и провизије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија животних осигурања	11.719		13.169		112,4
2. Приходи од премије и провизије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија неживотних осигурања	121.790		124.791		102,5
3. Приходи по основу учешћа саосигурања и реосигурања и ретроцесија у накнади штета неживотних осигурања	521		4.668		896,2
4. Приходи од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања	6.066		5.505		90,7
5. Приходи од поврата пореских и других дажбина и приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	93		96		103,4
6. Други пословни приходи	4.906		9.730		198,3
II - Пословни расходи (1+2)	130.460	90,6%	147.137	91,9%	112,8
1. Функционални расходи (1.1.+1.2.+1.3.)	67.384		84.257		125,0
1.1. Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	10.629		12.863		121,0
1.2. Накнаде штета, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања	2.822		3.223		114,2
1.3. Накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања	53.934		68.171		126,4
2. Трошкови спровођења осигурања	63.076		62.880		99,7
III - Пословни добитак/губитак (I-II)	14.635		10.822		73,9
Б. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Финансијски приходи	7.717	4,7%	9.155	5,2%	118,6
II - Финансијски расходи	821	0,6%	1.078	0,7%	131,2
III - Финансијски добитак/губитак (I-II)	6.896		8.077		117,1
АБ - Добитак/губитак редовне активности (АIII+БIII)	21.531		18.900		87,8
В. ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Остали приходи	10.656	6,5%	6.717	3,8%	63,0
II - Остали расходи	11.257	7,8%	10.939	6,8%	97,2
III - Добитак/губитак по основу осталих прихода и расхода (I-II)	-601		-4.222		703,0
Г. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ					
I - Приходи од усклађивања вриједности имовине	208	0,1%	1.277	0,7%	614,9
II - Расходи од усклађивања вриједности имовине	708	0,5%	828	0,5%	117,1

П О З И Ц И Ј А	31.12.2012.		31.12.2013.		Индекс 2013/12
	износ	удио	износ	удио	
III - Добитак/губитак по основу усклађивања вриједности имовине (I-II)	-500		449		
Д. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	0,421		253	0,1%	
Д I- РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	18		21	0,0%	113,4
Ђ. ДОБИТАК /ГУБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА (АБ+ВШ+ ГШ+Д-Д1)	20.412		15.359		75,2
Е. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ	2.439		2.379		97,6
Ж. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ					
З. НЕТО ДОБИТАК /НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА (Ђ-Е+Ж)=(З 1-З 2)	17.974		12.979		72,2
1. Нето добитак текуће године	18.514		18.817		101,6
2. Нето губитак текуће године	540		5.837		
И. ОСТАЛИ ДОБИЦИ И ГУБИЦИ У ПЕРИОДУ					
I - Добити утврђени директно у капиталу	409	0,2%	897	0,5%	219,0
II - Губити утврђени директно у капиталу	727	0,5%	22	0,0%	3,0
III - Порез на добитак који се односи на остале добитке и губитке	-50		80	0,1%	
Ј. УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (З+ИИ-ИИИ-ИИИ)	17.706		13.774		77,8
К. УКУПНИ ПРИХОДИ И ДОБИЦИ (АI+БI+ВI+ГI+Д+Ж+ИИ)	164.086	100,0%	176.258	100,0%	107,4
Л. УКУПНИ РАСХОДИ И ГУБИЦИ (АII+БII+ВII+ГII+ДI+ИИИ+ИИИ)	143.941	100,0%	160.105	100,0%	111,2
Љ.УКУПАН БРУТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (К-Л)	20.145		16.153		80,2
М. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ (Е)	2.439		2.379		97,6
Н. УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (Љ-М)=Ј	17.706		13.774		77,8

Извор: Агенција за осигурање Републике Српске

Табела 14. Показатељи рентабилност имовине и рентабилности властитих средстава

О П И С	2012.	2013.
Поврат на активу (ROA)	6,5	4,2
Поврат на укупни капитал (ROE)	16,5	10,6

Извор: Агенција за осигурање Републике Српске

Укупан нето резултат периода који је предмет расподеле износи 12,979 мил. КМ, а у њему партиципира десет друштава са оствареним добитком од 18,817 мил. КМ, док су два друштва за осигурање исказала нето губитак од 5,837 мил. КМ

Укупан нето резултат у обрачунском периоду, као разлика укупних прихода и добитака утврђених директно у капиталу, са једне стране, и укупних расхода и губитака утврђених директно у капиталу и текућег и одложеног пореза на добит с друге стране, на нивоу свих друштава износи 13,774 мил. КМ.

Друштва за осигурање су око 32 милиона КМ средстава за покриће техничких резерви уложила у хартије од вриједности на домаћем тржишту капитала, од чега 75% у државне обвезнице. То указује на инвестициони потенцијал који друштва за осигурање имају као институционални инвеститори.

На тржишту је успостављена адекватна институционална инфраструктура (регулаторни орган, канцеларија омбудсмана, Заштитни фонд), а повећава се и број овлашћених учесника (друштва за осигурање, посредници, актуари). Заштита потрошача услуга осигурања и финансијска едукација потрошача постају све значајнији сегмент континуираног дјеловања Агенције.

3.4.3. Преглед осталих учесника на тржишту осигурања

Поред друштава за осигурање и филијала друштава из ФБиХ посебну улогу на тржишту осигурања Републике Српске имају и остали учесници који су са њима директно повезани, чији се преглед даје у наставку.

Табела 15. – Остали учесници на тржишту осигурања

Р.Б.	Опис	31.12.2012.	31.12.2013.
1.	Заступници – физичка лица	145	134
2.	Заступници – предузетничке радње	26	20
3.	Друштва за заступање из РС	7	7
4.	Филијале друштава за заступање из ФБиХ	4	4
5.	Брокери – физичка лица	5	58
6.	Брокери – правна лица из РС	-	3
7.	Брокери – правна лица (филијале из ФБиХ)	2	2
8.	Овлашћени актуари	21	28

Извор: Агенција за осигурање Републике Српске

У 2013. години двије банке су од Агенције добиле дозволу за обављање послова посредовања у осигурању.

Агенција је организовала едукацију и одржала испитни рок за полагање стручног испита за провјеру стручног знања, потребног за добијање овлашћења за обављање послова посредовања у осигурању. Стручни испит је положило 20 кандидата.

На интернет страници Агенције (www.azors.rs.ba) доступан је извод из регистара посредника у осигурању.

3.5. Тржиште капитала

3.5.1. Основни показатељи

Као основни показатељи стања тржишта капитала Републике Српске могу се узети тржишна капитализација, те остварени промет на Бањалучкој берзи, који су дати у наредним табелама.

Табела 16. – Преглед тржишне капитализације хартија од вриједности са Бањалучке берзе

Р.Б.	ОПИС	31.12.2012.	31.12.2013.	Индекс
1.	Акције	3.295.026.879	3.352.231.762	101,74
2.	Фондови	137.333.717	141.237.623	102,84
3.	Обвезнице	325.608.914	519.147.064	159,44
4.	Трезорски записи	68.642.200	119.306.626	173,81
5.	Укупно	3.826.611.710	4.131.923.075	7,98%

Извор: Бањалучка берза

Укупна тржишна капитализација свих хартија од вриједности, којима се тргује на Бањалучкој берзи, 30.12.2013. године износила је 4.132 милиона КМ, што је за 7,98% више него на крају 2012. године.

Табела 17. – Преглед промета на Бањалучкој берзи – упоредни преглед за 2012. и 2013. годину (у КМ)

Укупан промет	2012.	Учешће (у %)	2013.	Учешће (у %)	Индекс
Акције:					
▪ Редован промет	37.475.855	14,36	36.183.852	9,63	-3,45
▪ Блок посао	5.695.270	2,18	21.242.652	5,65	272,99
▪ Преузимање	8.432.729	3,23	16.048.533	4,27	90,31
▪ Аукција за пакет акција	7.762.107	2,97	8.533.224	2,27	9,93
▪ Јавна понуда	5.400.000	2,07	11.828.500	3,15	119,05
Обвезнице:					
▪ Редован промет	47.801.659	18,32	77.884.632	20,72	62,93
▪ Јавна понуда	36.059.478	13,82	-		
Трезорски записи:					
▪ Редовни промет	17.315.384	6,64	13.248.300	3,52	-23,49
▪ Јавна понуда	94.989.459	36,40	190.886.818	50,79	100,96
Укупно	260.931.941	100,00	375.856.513	100,00	44,04

(Извор: Бањалучка берза)

На основу података из претходне табеле може се видјети да у 2013. години није дошло до значајне промјене вриједности редовног промета акцијама (-3,45%). Међутим, дошло је до значајног повећања вриједности блок послова са акцијама, за 273% у односу на претходну годину. С друге стране, у овој години дошло је до значајног релативног повећања редовног промета обвезницама (62,93%), као и јавне понуде трезорских записа која је износила 190.886.818 КМ, што је за 101% већа вриједност у односу на претходну годину. Јавна понуда трезорских записа значајно је дјеловала на остварени укупан прамет на Бањалучкој берзи у 2013. години.

У 2013. години **укупан прамет на Бањалучкој берзи** налази се на нивоу оствареног промета укупног промета у 2006. години и налази се на четвртом мјесту година са највећом вриједношћу оствареног промета од настанка тржишта капитала Републике Српске.

Редован прамет на Бањалучкој берзи у 2013. години (изузимајући блок послове, пријављене послове по основу преузимања, јавне понуде и аукције за пакете акција и обвезница) износио је 127.316.785 КМ, што је за 24,10% више него у 2012. години.

Током 247 дана редовног трговања укупно је закључено 16.231 трансакција, што је за 7,2% више него у 2012. години. У просјеку је закључено 61 трансакција по дану трговања, са просјечном вриједности појединачне трансакције у износу од 7.844 КМ.

Просјечан редован дневни прамет на Бањалучкој берзи у 2013. години износио је 515.453 КМ, што је више за 241% у односу на претходну годину.

Највећи редован прамет у 2013. години је остварен акцијама емитената који су уврштени на службено берзанско тржиште - листа Б (37%), затим акцијама затворених инвестиционих фондова (33%), те акцијама на слободном тржишту (27%).

У **редовном прамету обвезницама** у 2013. години остварено је 77.884.632 КМ, што је чинило 20,72% укупног и 61,17% редовног промета.

У 2013. години, чланови Бањалучке берзе су закључили 12 блок послова, више него претходне године, када је закључено 5 блок послова. Укупна вриједност трговања са блок пословима износила је 21.242.652 КМ, што представља 5,65% укупног промета на Бањалучкој берзи (159,2% више него претходне године).

У 2013. години Бањалучкој берзи је пријављено 32 посла по основу завршених понуда за преузимање у укупној вриједности од 16.048.533 КМ, што је чинило 4,27% укупног промета. Остварено је 11.828.500 КМ промета кроз двије **јавне понуде акција**, што је чинило 3,15% укупног промета.

У 2013. години остварено је 190.886.818 КМ промета кроз шест **јавних понуда трезорских записа**, што је чинило 50,79% укупног промета оствареног на Бањалучкој берзи у 2013. години.

На Бањалучкој берзи је у 2013. години кроз 29 **аукција за пакет акција** остварен прамет у вриједности од 8.533.224 КМ, што представља 2,27% укупног промета у 2013. години.

Берзански индекси су такође значајан показатељ промјена цијена хартија од вриједности које су предмет берзанске трговине. Вриједности званичних индекса Бањалучке берзе дају се у наставку

Табела 18. - Вриједности индекса Бањалучке берзе

Р.Б.	Индекс	21.12.2012.	21.12.2013.
1.	БИРС	807,23	743,36
2.	ФИРС	1.886,9	1.942,53
3.	ЕРС 10	745,65	652,86

Извор: Бањалучка берза

3.5.2. Тржишни учесници и листиране хартије

Један од показатеља развијености тржишта је број тржишних учесника. У наредним табелама даје се преглед тржишних учесника за 2012. и 2013. годину, као и листираних хартија од вриједности на Бањалучкој берзи.

Табела 19. – Преглед учесника на тржишту капитала Републике Српске – упоредни преглед за 2012. и 2013. годину

Р.Б.	Овлашћени учесници	2012. год	2013. год	Индекс
1.	Берзански посредници	11	10	90,91
2.	Друштва за управљање инв.фондовима	13	13	100,00
3.	Инвестициони фондови	16	16	100,00
3.1.	Отворени	2	2	100,00
3.2.	Затворени	14	14	100,00
4.	Кастоди банке	8	7	87,50
5.	Банке депозитари	4	4	100,00
6.	Брокери	23	20	86,96
7.	Инвестициони савјетници	2	2	100,00
8.	Инвестициони менаџери	39	31	79,49

Извор: Комисија за хартије од вриједности

Упркос години кризе и број учесника на тржишту капитала није доживио значајније осцилације.

Табела 20. – Преглед листираних хартија од вриједности на Бањалучкој берзи – упоредни преглед за 2012. и 2013. годину

Р.Б.	Опис	2012. год	2013. год	Индекс
1.	Листиране акције	494	439	88,87
1.1.	- службено берзанско тржиште	41	39	95,12
1.2.	- слободно берзанско тржиште	452	400	88,50
1.3.	- ново тржиште	1	0	0,00
2.	Листиране акције- суспендоване	249	242	97,19
3.	Фондови	14	14	100,00
3.1.	- затворени фондови	14	14	100,00
4.	Обвезнице	62	62	100,00
5.	Трезорски записи	3	4	133,33
6.	УКУПНО:	822	761	92,58

Извор: Бањалучка берза

Број листираних хартија такође потврђује значај емисије и промета дужничких инструмената за развој домаћег тржишта капитала.

3.5.3. Инвестициони фондови

У Републици Српској, закључно са 31.12.2013. године, послује тринаест друштава за управљање инвестиционим фондовима, која управљају са четрнаест затворених инвестиционих фондова и два отворена инвестициона фонда.

Један од најважнијих параметара у пословању инвестиционих фондова јесте нето вриједност имовине, укупно, и по акцији, односно удјелу. Према прописима, за израчунавање нето вриједности имовине фонда одговорно је друштво за управљање, с тим да друштво послове обрачуна може пренијети и на друго лице, а на основу уговора на који сагласност даје Комисија. Банка депозитар инвестиционог фонда води рачуна да је обрачун нето вриједности поједине акције или удјела у фонду обављен у складу са прописима.

Табела 21. – Преглед нето вриједности имовине затворених инвестиционих фондова по акцији у КМ, за период од 2009. до 2013. године

Р. бр	Назив затвореног инвестиционог фонда	Нето вриједност имовине по акцији у КМ					Промјена 2013/2012
		31.12. 2009.	31.12. 2010.	31.12. 2011.	31.12. 2012.	31.12. 2013.	
1.	ЗИФ "БЛБ-ПРОФИТ" а.д. Бања Лука	7,3	10,3	9,2	8,4	9,3	10,7%
2.	ЗИФ "БАЛКАН ИНВЕСТМЕНТ ФОНД" а.д. Бања Лука	7,0	7,2	7,5	8,1	5,9	-27,2%
3.	ЗИФ "АКТИВА ИНВЕСТ ФОНД" а.д. Бања Лука	8,5	11,7	10,4	10,6	10,0	-5,7%
4.	ЗИФ "ВАУЧЕРСКО ИНВЕСТИЦИОНИ БИЗНИС ФОНД" а.д. Бања Лука	7,1	11,1	9,3	8,4	7,2	-14,3%
5.	ЗИФ "УНИОИНВЕСТ ФОНД" а.д. Бијељина	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,0%

Р. бр	Назив затвореног инвестиционог фонда	Нето вриједност имовине по акцији у КМ					Промјена 2013/2012
		31.12. 2009.	31.12. 2010.	31.12. 2011.	31.12. 2012.	31.12. 2013.	
6.	ЗИФ "ЈАХОРИНА КОНСЕКО ИНВЕСТ" а.д. Пале	2,6	6,3	5,3	4,6	4,4	-4,3%
7.	ЗИФ "ZERTER FOND" а.д. Бања Лука	13,0	15,9	16,3	16,8	17,1	1,8%
8.	ЗИФ "ЕУРОИНВЕСТМЕНТ ФОНД" а.д. Бања Лука	18,4	22,8	24,6	22,9	21,0	-8,3%
9.	ЗИФ "ПРИВРЕДНИК ИНВЕСТ" а.д. Бања Лука	4,4	6,2	5,6	5,6	4,4	-21,4%
10.	ЗИФ "ИНВЕСТ НОВА ФОНД" а.д. Бијељина	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0%
11.	ЗИФ "БОРС ИНВЕСТ ФОНД" а.д. Бања Лука	6,2	9,9	10,3	8,5	6,9	-18,8%
12.	ЗИФ "ПОЛАРА ИНВЕСТ ФОНД" а.д. Бања Лука	12,7	18,1	15,6	15,0	14,5	-3,3%
13.	ЗИФ "ВВ ФОНД" а.д. Бања Лука	6,5	8,8	7,8	6,9	5,4	-21,7%
14.	ЗИФ "КРИСТАЛ ИНВЕСТ ФОНД" а.д. Бања Лука	12,4	16,1	14,2	13,4	11,2	-16,4%

(Извор: Бањалучка берза)

У складу са Законом о инвестиционим фондовима и Правилником о утврђивању вриједности имовине инвестиционог фонда и обрачуна нето вриједности имовине по удјелу или по акцији инвестиционог фонда, нето имовина инвестиционих фондова на дан 31.12.2013. године углавном је обрачуната на бази просјечне цијене трговања пондерисане количином хартија од вриједности прометованих на берзи те пријављених блок послова.

Из претходне табеле видљиво је да је нето вриједност имовине по акцији у 2013. години у односу на претходну годину само код два затворена инвестициона фонда порасла, код два је остала на истом нивоу а код девет затворених инвестиционих фондова дошло до смањења нето вриједности имовине по акцији.

Кретање нето вриједности имовине отворених инвестиционих фондова показује наредна табела.

Табела 22. - Преглед нето вриједности имовине отворених инвестиционих фондова по удјелу

Р. бр.	Назив отвореног инвестиционог фонда	Нето вриједност имовине по удјелу (у КМ)					Промјена 2013/2012.
		31.12. 2009.	31.12. 2010.	31.12. 2011.	31.12. 2012.	31.12. 2013.	
1.	ОИФ "KRISTAL CAPITAL"	65,9	70,2	67,6	69,0	72,3	4,8%
2.	ОИФ "MIKROFIN PLUS"	119,4	124,0	121,1	130,8	152,2	16,4%

(Извор: Бањалучка берза)

На дан 31.12.2013. године у оба отворена инвестициона фонда дошло до пораста вриједности имовине по удјелу.

3.6. Per capita показатељи

У наредној табели приказани су најзначајнији показатељи који се односе на финансијски сектор, по глави становника Републике Српске.¹⁶

Табела 23. - Преглед *per capita* показатеља финансијског сектора (у КМ)

Р. бр.	ОПИС	2012. год.	2013. год.
1.	Банкарски кредити ¹⁷	3.774,70	3.964,06
2.	Кредити МКО	148,45	150,22
3.	Пласмани даваоца лизинга	61,65	58,38
4.	Укупно обрачуната премија ¹⁸	107,11	111,53
4.1.	Премија животног осигурања	12,66	16,30
5.	Тржишна капитализација	2.677,28	2.898,48

¹⁶ Број становника у Републици Српској у 2013. год. износи 1.425.549 (извор: Републички завод за статистику РС-процјена).

¹⁷ Пласирани кредити у Републици Српској (банке РС + пословне јединице из ФБиХ – пословне јединице банка РС у ФБиХ);

¹⁸ Укупно обрачуната премија у Републици Српској (друштва за осигурање из РС + пословне јединице из ФБиХ - пословне јединице друштва за осигурање из РС у ФБиХ);

---

4. Приједлог мјера и активности за 2014. годину

Ради извршења Законом предвиђених задатака Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске, у наставку је дат приједлог активности Плана рада Комитета за 2014. годину:

1. Унапређење законске регулативе садржане у програму рада Владе и Народне скупштине Републике Српске, и то:
  - Закон о обавезним осигурањима у саобраћају- у циљу даљег развоја сектора осигурања у Републици Српској, предложити одговарајући модел постепене дерегулације и либерализације цијена осигурања од аутоодговорности, који је прихватљив и прилагођен постојећем стању и развоју тржишта осигурања Републике Српске;
  - Закон о банкама Републике Српске- у циљу примјене стандарда и директива Европске уније, те Базелских принципа (Базел II и III) којима се уређује примјена бонитетних захтјева пословања банака, управљање ризицима, капитални захтјеви који се односе на кредитне, оперативне и тржишне ризике, супервизија и супервизијске мјере, са посебним освртом на мјере ране интервенције и рјешавање банака запалих у проблеме, заштита корисника финансијских услуга и сл;
2. Разматрање извјештаја о стању у финансијском сектору Републике Српске који се достављају Влади и Народној скупштини Републике Српске (полугодишње и годишње), као и кварталних извјештаја,
3. Утврђивање могуће форме сарадње у области осигурања у оквиру Споразума о успостављању специјалних паралелних односа између Републике Српске и Републике Србије, а у циљу унапређења тржишта осигурања путем постепене либерализације услуга осигурања кроз узајамно отварање тржишта за услуге саосигурања између Републике Српске и Републике Србије;
4. Сагледавање извршавања обавеза емитената чијим се хартијама од вриједности јавно тргује у погледу извјештавања инвестиционе и опште јавности о финансијским и другим показатељима у вези са њиховим радом, као и разматрање могућности да Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге доставља финансијске извјештаје из свог регистра Бањалучкој берзи хартија од вриједности без накнаде;
5. Унапређење надзора над радом овлашћених процјењивача;
6. Порески третман животног осигурања;
7. Концептуална питања рјешавања и финансирања проблема системски значајних банака;
8. Концептуална питања рјешавања проблематичних кредита у банкама;
9. Јачање мјера надзора и раног откривања ризика на финансијском тржишту;
10. Спровођење прописа о спречавању прања новца;

-
11. Активности на попуњавању упитника „Процјена стања финансијског сектора у Босни и Херцеговини“ у складу са захтјевом Међународног монетарног фонда и Свјетске банке, те остале активности у складу са захтјевима међународних институција;
  12. Израда и усвајање програма финансијске едукације младих/студената, те корисника финансијских услуга, као и организовање едукације у циљу повећања њихове информисаности и писмености;
  13. Израда годишњег извјештаја Комитета, који се према члану 21. Закона подноси Народној скупштини Републике Српске, посредством Владе. Годишњи извјештај садржи извјештај о раду Комитета, анализу стања цјелокупног финансијског сектора, са приједлогом мјера и активности за даљи развој и напредак надзора финансијског сектора.